

På puben i Grimethorpe

– Vil dere bli med inn og se på bilder fra gamle dager, sier Gary Smith. Lederen for foreningen for gruvarbeiderne viser fotografier fra den gang Grimethorpe var et levende gruvesamfunn.

STOLT HISTORIE: Gary Smith snakker gjerne om Grimethorpes gruvehistorie, streikene og de harde kampene mot Thatcher-regjeringen, men skifter raskt tema når vi spør om tiden etter at jobbene forsvant.

På veggen i den lokale puben, som er de tidligere gruvarbeidernes samlingssted, henger et bilde fra et historisk øyeblikk, gruvarbeiderstreiken i 1984/85. Da hadde Smith akkurat begynt å jobbe i gruvene, og havnet midt i Englands lengste arbeidskonflikt etter krigen. Thatcher-regjeringen ville stenge flere kullgruver på grunn av manglende lønnsomhet, blant annet i gruvesamfunnet Grimethorpe, hvor det var inntekter fra gruvene som satte mat på bordet til innbyggerne. 9000 arbeidere ble fengslet, flere døde, og streiken skapte dyp splittelse i befolkningen.

– Jeg klarte meg bra under streiken fordi jeg hadde familie som jobbet utenfor gruvene, og de hjalp meg, sier Smith. Streiken endte med et nederlag for National Union of Mineworkers. Den ses på som slutten på fagbevegelsens storhetstid i landet.

Men om de ikke oppnådde noe annet med streiken, så kom det i alle fall noen gode historier ut av den, historier som han og de andre kameratene på puben deler. De har god tid til å fortelle historier. Til å spille kort og drikke øl slik de gjør på denne blanke oktoberformiddagen.

Historier fra fortiden, fra den gang da. Men hva med i dag?

Ingen historier etter 1993

Mai 1993. Vi kommer hit og ikke lenger. Da stengte kullgruvene i Grimethorpe, 6000 arbeidsplasser gikk tapt. I 1994 erklært EU at Grimethorpe var et av de fattigste og mindre utviklede stedene i Europa. Fra én dag til den neste sto arbeiderne uten jobb.

FAST PUNKT: For disse karene har puben vært samlingsstedet helt siden jobbene forsvant sammen med gruvedriften tidlig på 1990-tallet.

– Vi fikk bare ett døgn på oss, valget mellom å godta et engangsbeløp eller ingenting. Vi var samlet her hele natta og bestemte oss for at vi ikke hadde noe annet å gjøre enn å godta pengene, sier Smith. Som alltid ler når han snakker, der virker som en vane, som han prøver å overbevise seg selv om at det er ikke så farlig. Og der stopper også historiefortellingen til Gary Smith.

For ingen vil snakke om årene etterpå, da arbeidsledigheten lå på skyhøye 50 prosent, kriminaliteten og fattigdommen økte. Smith ville ikke inn på det, sier unnvikende at mange i Grimethorpe fant seg jobb.

Hva gjorde han selv? – Jeg er her nå, forteller han. I stedet begynner han å snakke om at Thatcher egentlig ikke var noen «lady». Kameratene er opptatt av å spille kort, og omgir seg med vitser på en dialekt som er vanskelig å forstå.